

Prečišćeni tekst Zakona o dobrovoljnim penzionim fondovima obuhvata sljedeće propise:

1. Zakon o dobrovoljnim penzionim fondovima ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 078/06 od 22.12.2006),
2. Ispravka Zakona o dobrovoljnim penzionim fondovima ("Službeni list Republike Crne Gore", br. 014/07 od 12.03.2007),
3. Zakon o izmjenama Zakona i drugih propisa zbog ustavne promjene u nazivu države ("Službeni list Crne Gore", br. 073/10 od 10.12.2010),
4. Zakon o izmjenama i dopunama Zakona kojima su propisane novčane kazne za prekršaje ("Službeni list Crne Gore", br. 040/11 od 08.08.2011), u kojima je naznačen njihov dan stupanja na snagu.

ZAKON

O DOBROVOLJNIM PENZIONIM FONDOVIMA

("Službeni list Republike Crne Gore", br. 078/06 od 22.12.2006, 014/07 od 12.03.2007, Službeni list Crne Gore", br. 073/10 od 10.12.2010, 040/11 od 08.08.2011)

I. OSNOVNE ODREDBE

Sadržina zakona

Član 1

Ovim zakonom uređuju se uslovi za osnivanje društava za upravljanje penzionim fondovima (u daljem tekstu: društvo za upravljanje) i organi-zovanje dobrovoljnih penzionih fondova na osnovu individualne kapitalizovane štednje (u daljem tekstu: penzioni fondovi), kao i njihovo poslovanje.

Načela dobrovoljnih penzionih fondova

Član 2

Načela na kojima se zasnivaju dobrovoljni penzioni fondovi su:

- 1) dobrovoljnost članstva;
- 2) raspodjela rizika ulaganja;
- 3) ravnopravnost članova;
- 4) javnost rada;
- 5) akumulacija sredstava.

Definicije

Član 3

U smislu ovog zakona pojedini izrazi imaju sljedeća značenja:

- 1) dobrovoljni penzioni fond je fond koji se osniva radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova fonda i ulaganja tih sredstva sa ciljem povećanja vrijednosti imovine fonda;
- 2) društvo za upravljanje penzionim fondom je akcionarsko društvo koje upravlja dobrovoljnim penzionim fondom;
- 3) informativni prospekt je izjava društva za upravljanje penzionim fondom koja sadrži cjelovitu, tačnu i objektivnu informaciju o penzionom fondu i društvu koje upravlja tim fondom, a na osnovu koje potencijalni član fonda može donijeti odluku o članstvu u penzionom fondu;
- 4) istupanje iz penzionog fonda označava povlačenje sredstava sa ličnog računa člana umanjениh za iznos naknade;
- 5) kastodi je privredno društvo kome je društvo za upravljanje penzionim fondom, na osnovu ugovora, povjerilo obavljanje poslova u vezi sa nadzorom nad upravljanjem imovinom penzionog fonda;
- 6) povezana lica su lica koja su međusobno povezana:

- krvnim srodstvom u pravoj liniji bez obzira na stepen i u pobočnoj liniji do drugog stepena, tazbinskim srodstvom do prvog stepena, kao i usvojitelj i usvojenik;
  - bračnom ili vanbračnom zajednicom;
  - upravljački ili putem kapitala, tako da jedno lice ili više lica zajedno imaju udjele, akcije ili druga prava na osnovu kojih učestvuju pri upravljanju drugim licem sa najmanje 40% glasačkih prava;
  - upravljački ili putem kapitala, tako da jedno lice kod dva ili više lica ima udjele, akcije ili druga prava na osnovu kojih učestvuju pri upravljanju svakoga od njih sa najmanje 40% glasačkih prava;
  - tako što su zaključila ugovor da zajednički djeluju prema emitentu.
- 7) prenos računa označava prenos imovine sa ličnog računa člana fonda iz jednog fonda u drugi;
- 8) član fonda je lice koje je potpisalo ugovor o članstvu sa društvom za upravljanje i uplatilo prvi doprinos.

Upravljanje penzionim fondovima

Član 4

Društvo za upravljanje upravlja penzionim fondom na načelima sigurnosti, smanjenja i disperzije rizika i profesionalnog upravljanja, u skladu sa ovim zakonom.

Upotreba naziva

Član 5

Naziv društva za upravljanje mora sadržati riječi "društvo za upravljanje penzionim fondom".

Naziv dobrovoljnog fonda mora sadržati riječi "dobrovoljni penzioni fond".

U sudski registar se ne mogu upisati pravna lica koja u nazivu sadrže riječi: "društvo za upravljanje penzionim fondom", "penzioni fond" ili druge riječi sa sličnim značenjem, ako nijesu osnovana u skladu sa ovim zakonom, niti mogu koristiti ove oznake u pravnom prometu, odnosno u nazivu.

Nadzor

Član 6

Nadzor nad osnivanjem i poslovanjem društva za upravljanje i penzionog fonda vrši Komisija za hartije od vrijednosti (u daljem tekstu: Komisija), u skladu sa ovim zakonom i zakonom kojim se uređuju hartije od vrijednosti.

Komisija je obavezna da, po zahtjevu stranke, donese rješenje u roku od 30 dana od dana uredno podnijetog zahtjeva.

Rješenje iz stava 2 ovog člana je konačno.

Protiv rješenja Komisije stranka može voditi upravni spor kod nadležnog suda.

Primjena zakona

Član 7

Na društvo za upravljanje i penzioni fond primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Na poslovanje hartijama od vrijednosti iz ovog zakona primjenjuju se odredbe zakona kojim se uređuju hartije od vrijednosti, ako ovim zakonom nije drukčije uređeno.

Sjedište

Član 8

Sjedište društva za upravljanje koje se osniva i posluje u skladu sa ovim zakonom mora biti na teritoriji Crne Gore (u daljem tekstu: Crna Gora).

II. DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE PENZIONIM FONDOM

Društvo za upravljanje

Član 9

Društvo za upravljanje je akcionarsko društvo koje se osniva radi organizovanja i upravljanja penzionim fondom i ne može obavljati drugu djelatnost.

Društvo za upravljanje može upravljati sa jednim ili više penzionih fondova.

Osnivanje

Član 10

Društvo za upravljanje se osniva i posluje kao akcionarsko društvo u skladu sa zakonom kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava, ako ovim zakonom nije drukčije propisano.

Društvo za upravljanje ne može izdavati povlašćene akcije.

Kapital i akcije

Član 11

Novčani dio osnovnog kapitala društva za upravljanje ne može biti manji od 250.000 eura.

Osnovni kapital iz stava 1 ovog člana uplaćuje se u cjelosti prije upisa društva za upravljanje u Centralni registar privrednog suda.

Društvo za upravljanje je obavezno da tokom svog poslovanja održava osnovni kapital u iznosu iz stava 1 ovog člana.

Društvo za upravljanje će bez odlaganja obavijestiti Komisiju o svakom smanjenju osnovnog kapitala ispod nivoa utvrđenog u stavu 1 ovoga člana.

Ako se u roku koji utvrdi Komisija, a koji ne smije biti duži od šest mjeseci, osnovni kapital ne poveća na potreban nivo, Komisija će oduzeti dozvolu za rad društvu za upravljanje.

Opšti akti

Član 12

Opšti akti društva za upravljanje su statut, pravila o upravljanju i drugi opšti akti.

Organi

Član 13

Organi društva za upravljanje su skupština, odbor direktora i izvršni direktor.

Izvršni direktor

Član 14

Za izvršnog direktora društva za upravljanje može biti imenovano lice koje:

- 1) ima visoku školsku spremu;
- 2) ima najmanje pet godina radnog iskustva na poslovima upravljanja i raspolaganja finansijskim sredstvima;
- 3) nije osuđivano za krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja i protiv službene dužnosti.

Izvršni direktor je odgovoran za poslovanje društva za upravljanje i za poslovanje penzionog fonda, u skladu sa zakonom kojim se uređuje pravni položaj privrednih društava i ovim zakonom.

Izvršni direktor društva za upravljanje u izvršavanju poslova upravljanja penzionim fondom dužan je da postupa sa pažnjom dobrog stručnjaka.

Ograničenja zbog sprječavanja konflikta interesa

Član 15

Član odbora direktora ili izvršni direktor društva za upravljanje ne može biti lice koje je član odbora direktora ili izvršni direktor:

- 1) drugog društva za upravljanje;

- 2) kastodija;
- 3) lica povezanog sa licima iz tač.1 i 2 ovog stava.

Investicioni menadžeri društva za upravljanje

Član 16

Društvo za upravljanje mora imati najmanje dva lica zaposlena na neodređeno vrijeme koja su osposobljena za obavljanje poslova investicionog menadžera penzionog fonda (u daljem tekstu: investicioni menadžer), u skladu sa pravilima Komisije.

Investicioni menadžer može biti samo lice koje:

- 1) ima visoku školsku spremu;
- 2) je položilo stručni ispit za investicionog menadžera, čiji program i način obavljanja utvrđuje Komisija;
- 3) nije osuđivano za krivična djela protiv platnog prometa i privrednog poslovanja i protiv službene dužnosti.

Odgovornost

Član 17

Društvo za upravljanje je odgovorno članovima penzionog fonda za štetu nastalu zbog neispunjenja ili neurednog ispunjenja svojih obaveza koje se odnose na upravljanje fondom, osim ako neispunjenje ili neuredno ispunjenje proizilazi iz okolnosti za koje društvo nije odgovorno i ako je upravljalo imovinom fonda sa pažnjom dobrog privrednika.

Šteta nastala zbog neispunjenja ili neurednog ispunjenja obaveza društva za upravljanje iz stava 1 ovoga člana ne može se naknaditi iz imovine penzionog fonda.

Društvo za upravljanje može povjeriti ispunjenje određenih poslova koji nijesu direktno vezani za upravljanje penzionim fondom trećim licima.

U slučaju iz stava 3 ovog člana društvo za upravljanje je odgovorno za izvršenje tih obaveza kao da ih sam izvršava.

Zahtjev za dobijanje dozvole za rad društva za upravljanje

Član 18

Društvo za upravljanje mora od Komisije dobiti dozvolu za obavljanje djelatnosti upravljanja penzionim fondom (u daljem tekstu: dozvola za rad).

Društvo za upravljanje podnosi Komisiji zahtjev za dobijanje dozvole za rad nakon održavanja osnivačke skupštine.

Uz zahtjev iz stava 2 ovog člana, osnivači društva za upravljanje dostavljaju Komisiji:

- 1) akt o osnivanju društva za upravljanje;
- 2) statut društva za upravljanje;
- 3) predlog pravila o upravljanju penzionim fondom;
- 4) dokaze osnivača da su uplatili iznos novčanog dijela osnovnog kapitala propisan ovim zakonom;
- 5) dokaze o kadrovskoj, tehničkoj i organizacionoj osposobljenosti društva za upravljanje;
- 6) predlog za imenovanje članova odbora direktora i izvršnog direktora sa izjavom da prihvataju da obavljaju ove funkcije;
- 7) dokaze o namjeri zapošljavanja dva investiciona menadžera;
- 8) druge podatke i dokaze.

Sadržinu zahtjeva i dokumentacije, kao i dokaze koji se prilažu uz zahtjev za dobijanje dozvole za rad utvrđuje Komisija svojim pravilima.

Dozvola za rad

Član 19

Komisija izdaje dozvolu za rad ako ustanovi da društvo za upravljanje ispunjava propisane uslove.

Komisija daje saglasnost na akt o osnivanju, statut društva za upravljanje i njihove izmjene i dopune.

Dozvolu za rad i saglasnosti iz stava 2 ovog člana Komisija izdaje u formi rješenja.

Pri odlučivanju Komisija postupa u skladu sa zakonom kojim se uređuje opšti upravni postupak, ako ovim zakonom nije drukčije određeno.

Društvo za upravljanje oduzeće se dozvola za rad ukoliko ne otpočne sa obavljanjem djelatnosti u roku od 12 mjeseci od dana dobijanja dozvole za rad.

Komisija vodi registar izdatih dozvola za rad društava za upravljanje.

Registar izdatih dozvola za rad sadrži naročito:

- 1) naziv društva za upravljanje;
- 2) datum izdavanja dozvole za rad;
- 3) druge podatke koji su u vezi sa dozvolom za rad;
- 4) ime i adresu izvršnog direktora društva za upravljanje;
- 5) mjesto u kojima se čuvaju registri i druge evidencije u vezi sa poslovima za koje je izdata dozvola za rad;
- 6) podatke o suspenziji ili oduzimanju dozvole za rad;
- 7) imena većinskih akcionara;
- 8) druge podatke koje propiše Komisija.

Odvojeno vođenje sredstava

Član 20

Penzionim fondom upravlja, na osnovu ovog zakona i Pravila o upravljanju fondom, društvo za upravljanje.

Sredstva, obaveze, potraživanja, prihodi i rashodi i druga prava društva za upravljanje vode se odvojeno od sredstava, obaveza, potraživanja, prihoda i rashoda i drugih prava penzionog fonda.

Društvo za upravljanje koje upravlja sa više fondova, sredstva, obaveze, potraživanja, prihode i rashode i druga prava svakog penzionog fonda vodi odvojeno.

Pravila o upravljanju

Član 21

Društvo za upravljanje donosi Pravila o upravljanju za svaki penzioni fond koji organizuje i kojim upravlja, a kojima se uređuje naročito:

- 1) naziv penzionog fonda;
- 2) osnovni principi i ograničenja ulaganja;
- 3) osnovni principi sticanja i prestanka članstva u penzionom fondu;
- 4) izvještavanje o poslovanju i portfelju penzionog fonda, kao i mjesto i način objavljivanja tih informacija;
- 5) prava i obaveze člana penzionog fonda i društva u slučaju prestanka ugovora o članstvu;
- 6) iznos i način naplate troškova upravljanja penzionim fondom;
- 7) druga pitanja od značaja za penzioni fond.

Na Pravila o upravljanju saglasnost daje Komisija, u formi rješenja.

Principi poslovanja

Član 22

Društvo za upravljanje upravlja imovinom penzionog fonda samostalno, u skladu sa ovim zakonom.

Društvo za upravljanje upravlja imovinom penzionog fonda sa pažnjom dobrog privrednika, na načelima likvidnosti, sigurnosti i raspodjele rizika.

Društvo za upravljanje u upravljanju imovinom penzionog fonda dužno je da posluje u interesu investitora u hartije od vrijednosti penzionog fonda i da daje prednost njihovim interesima nad svojim interesima.

Društvo za upravljanje sastavlja periodične i godišnji izvještaj o poslovanju i dostavlja ih Komisiji.

Sadržinu i rokove za dostavljanje izvještaja iz stava 4 ovog člana utvrđuje Komisija.

Istupanje u pravnom prometu

Član 23

Društvo za upravljanje u poslovima koje obavlja za penzioni fond istupa u ime i za račun penzionog fonda, u skladu sa zakonom i Pravilima o upravljanju.

Imovina društva za upravljanje

Član 24

Društvo za upravljanje i povezana lica ne mogu prodati svoju imovinu penzionom fondu, niti kupiti imovinu penzionog fonda.

Pravni poslovi zaključeni suprotno stavu 1 ovog člana ništavi su.

Ugovor sa Centralnom depozitarnom agencijom

Član 25

Društvo za upravljanje zaključuje ugovor sa Centralnom depozitarnom agencijom u skladu sa zakonom kojim se uređuju hartije od vrijednosti i pravilima Centralne depozitarne agencije.

Društvo za upravljanje dužno je da obezbijedi da Centralna depozitarna agencija za svaki od penzionih fondova kojim upravlja društvo za upravljanje otvori poseban račun na kojem se odvojeno vode stanja hartija od vrijednosti za taj penzioni fond.

Društvo za upravljanje ima pravo na neposredan uvid u stanja hartija od vrijednosti na računima penzionih fondova kojima upravlja, bez plaćanja naknade.

Centralna depozitarna agencija je dužna da Komisiji, na njen zahtjev, dostavi podatke o stanju hartija od vrijednosti koje čuva za račun penzionih fondova i omogući pregled tih stanja.

III. PENZIONI FOND

Član 26

Penzioni fond nema svojstvo pravnog lica.

Organizovanje penzionog fonda može vršiti samo društvo za upravljanje.

Penzioni fond se organizuje radi prikupljanja novčanih sredstava uplaćivanjem doprinosa članova fonda i ulaganja tih sredstava sa ciljem povećanja vrijednosti imovine fonda u skladu sa ovim zakonom.

Penzioni fond može biti otvoreni penzioni fond i zatvoreni penzioni fond.

Otvoreni penzioni fond je penzioni fond kome mogu pristupiti sva fizička lica.

Zatvoreni penzioni fond je penzioni fond koji je organizovan za potrebe određenih poslodavaca, sindikata i drugih organizacija.

Dozvola za formiranje penzionog fonda

Član 27

Društvo za upravljanje podnosi Komisiji zahtjev za dobijanje dozvole za formiranje penzionog fonda.

Uz zahtjev iz stava 1 ovog člana prilažu se:

- 1) pravila o upravljanju penzionim fondom;
- 2) predlog ugovora o članstvu u penzionom fondu;
- 3) predlog informativnog prospekta;
- 4) procjena dinamike upisa broja članova penzionog fonda koji bi mogli pristupiti tom penzionom fondu u naredne dvije godine;
- 5) dokaz o uplati propisane naknade Komisiji.

Sadržinu zahtjeva i dokumentacije koja se prilaže uz zahtjev za dobijanje dozvole za formiranje penzionog fonda utvrđuje Komisija.

Poslije utvrđivanja da su ispunjeni svi uslovi za davanje dozvole za formiranje penzionog fonda, Komisija donosi rješenje o davanju dozvole za formiranje penzionog fonda.

Komisija vodi registar izdatih dozvola za rad penzionim fondovima.

Sadržinu i bliži način vođenja registra izdatih dozvola uređuje Komisija.

Oduzimanje dozvole za organizovanje penzionog fonda

Član 28

Komisija donosi rješenje o oduzimanju dozvole za organizovanje penzionog fonda, ako broj članova penzionog fonda padne ispod minimuma utvrđenog u člana 30 ovoga zakona duže od 12 mjeseci.

Na oduzimanje dozvole za organizovanje penzionog fond shodno se primjenjuju odredbe ovog zakona o oduzimanju dozvole za rad društvu za upravljanje.

Potvrda o udjelu

Član 29

Penzioni fond je u vlasništvu svojih članova čija se pojedinačna vlasnička prava određuju s obzirom na iznos sredstava na njihovom računu.

Potvrda o udjelu je dokaz o vlasništvu u penzionom fondu.

Potvrdu o udjelu izdaje društvo za upravljanje koje upravlja penzionim fondom na osnovu izvršene uplate člana fonda.

Bližu sadržinu potvrde o udjelu utvrđuje Komisija svojim pravilima.

Minimalan broj članova penzionog fonda

Član 30

Otvoreni penzioni fond mora imati najmanje 200 članova.

U slučaju da u toku poslovanja otvorenog penzionog fonda ukupan broj članova padne ispod minimalnog propisanog broja članova, otvoreni penzioni fond je obavezan da minimalni propisani broj članova dostigne najkasnije u roku od 12 mjeseci od dana kada je ukupan broj članova otvorenog penzionog fonda pao ispod tog broja.

Odredbe st. 1 i 2 ovoga člana ne primjenjuju se u prve dvije godine nakon osnivanja penzionog fonda.

Članstvo u fondu

Član 31

Fizičko lice može biti član u jednom ili više penzionih fondova.

Član fonda može istovremeno imati samo jedan lični račun u jednom penzionom fondu.

Fizičko lice postaje član fonda potpisivanjem ugovora o članstvu sa društvom za upravljanje i uplatom prvog doprinosa (u daljem tekstu: ugovor o članstvu).

Društvo za upravljanje koje upravlja otvorenim penzionim fondom ne može odbiti prijavu za članstvo bilo kog lica.

Društvo za upravljanje koje upravlja zatvorenim penzionim fondom može prihvatiti prijavu za članstvo samo od lica koja su zapošljena kod poslodavca, članovi sindikata ili članovi drugih organizacija za čije potrebe je organizovan zatvoreni penzioni fond.

Pravila o upravljanju sastavni su dio ugovora o članstvu. Bližu sadržinu ugovora o članstvu utvrđuje Komisija.

Prelazak u drugi penzioni fond

Član 32

Član otvorenog penzionog fonda može preći iz jednog penzionog fonda i pristupiti nekom drugom penzionom fondu, na način i pod uslovima utvrđenim Pravilima o upravljanju i ugovorom o članstvu.

Klauzula u ugovoru o članstvu kojom se član penzionog fonda u potpunosti odriče prava da pređe u drugi penzioni fond je ništavna.

Društvo za upravljanje koje upravlja penzionim fondom iz koga član prelazi dužno je da, po ispunjenju uslova za prelazak u drugi penzioni fond, utvrđenih Pravilima o upravljanju i ugovorom o članstvu, u roku od 10 dana od dana podnošenja zahtjeva za prelazak u drugi penzioni fond, prenese sredstva sa ličnog računa člana fonda, umanjena za iznos naknade iz člana 36 ovog zakona na račun novog penzionog fonda tog člana.

Istupanje iz penzionog fonda

Član 33

Član penzionog fonda može istupiti iz fonda povlačenjem sredstava sa ličnog računa, umanjениh za iznos naknade iz člana 36 ovog zakona kad navršі 50 godina života.

Sredstva iz stava 1 ovog člana mogu se povući na način:

- 1) da se najviše 30% isplati u gotovom novcu na dan ispunjenja uslova utvrđenih Pravilima o upravljanju i ugovorom o članstvu, a ostatak u mjesečnim ili periodičnim anuitetima, u roku ne dužem od tri godine od dana istupanja iz penzionog fonda, ili
- 2) da se ukupan iznos sredstava po nalogu člana prenese na društvo koje se bavi obezbjeđenjem isplate penzija, u skladu sa propisima.

Vođenje ličnih računa i vrednovanje imovine

Član 34

Uplaćeni doprinosi u penzioni fond i preneseni računi knjiže se u korist ličnih računa na ime člana. Iznos koji je na računu člana fonda je imovina tog lica.

Pravo na isplatu bilo kog iznosa sredstava sa računa može se ostvariti nakon ispunjenja uslova propisanih Pravilima o upravljanju i ugovorom o članstvu, ali ne prije ispunjenja uslova iz člana 33 stav 1 ovog zakona.

Obračunske jedinice

Član 35

Uplaćeni doprinosi u penzioni fond, kao i preneseni računi u fond konvertuju se u obračunske jedinice.

Uplaćeni doprinosi i preneseni računi mogu se konvertovati u dijelove obračunskih jedinica.

Za potrebe vrednovanja, svaka obračunska jedinica predstavlja proporcionalni udio u neto ukupnoj imovini penzionog fonda.

Ukupna vrijednost svih obračunskih jedinica penzionog fonda jednaka je ukupnoj neto vrijednosti fonda.

Komisija uređuje:

- 1) način obračunavanja neto vrijednosti imovine i obaveza penzionog fonda;
- 2) način izračunavanja vrijednosti obračunske jedinice;
- 3) početnu vrijednost obračunske jedinice;
- 4) način konvertovanja uplaćenih doprinosa u obračunske jedinice i način određivanja datuma kada se konverzija vrši;
- 5) izračunavanje prinosa penzionog fonda, uključujući principe zaokruživanja tih vrijednosti i dane vrednovanja;
- 6) vrijeme i način podnošenja izvještaja o neto vrijednosti imovine fonda, vrijednosti obračunske jedinice i prinosu fonda od strane društva za upravljanje i broju članova penzionog fonda.

Naknada troškova upravljanja fondom

Član 36

Društvo za upravljanje ima pravo na naknadu troškova upravljanja penzionim fondom u određenom iznosu od:

- 1) uplaćenih doprinosa;
- 2) ukupne imovine penzionog fonda;
- 3) naknade za istupanje iz penzionog fonda.

Iznos ukupnih naknada koju društvo za upravljanje može naplatiti utvrđuje se Pravilima o upravljanju i mora biti konsolidovano iskazan u svakom ugovoru o članstvu.

Član 37

Sve troškove upravljanja penzionim fondom, osim naknade za obavljanje poslova kastodija, snosi društvo za upravljanje.

Dozvoljena ulaganja

Član 38

Sredstva penzionog fonda mogu se ulagati u sljedeće vrste imovine:

- 1) državne zapise i druge kratkoročne hartije od vrijednosti koje izdaje Crna Gora i jedinice lokalne samouprave i kratkoročne bankarske depozite, na način koji utvrdi Komisija;
- 2) dugoročne obveznice i druge dugoročne hartije od vrijednosti koje izdaju:
  - Crna Gora i jedinice lokalne samouprave;
  - akcionarska društva registrovana kod Komisije čijim akcijama se trguje na berzama u Crnoj Gori;
  - druge države sa kojima se trguje na organizovanim tržištima kapitala u zemljama OECD-a i članicama Evropske Unije;
  - inostrani nadržavni subjekti, kojima se trguje na organizovanim tržištima kapitala u zemljama OECD-a i članicama Evropske Unije;
- 3) akcije:
  - izdate od strane akcionarskih društava registrovanih kod Komisije, a kojima se trguje na berzama u Crnoj Gori;
  - izdate od strane inostranih akcionarskih društava i zatvorenih investicionih fondova sa kojima se trguje na organizovanim tržištima kapitala u zemljama OECD-a i članicama Evropske Unije;
- 4) udjele domaćih i inostranih otvorenih investicionih fondova, ako ti investicioni fondovi ulažu u hartije od vrijednosti emitentata registrovanih u Crnoj Gori ili nekoj od zemalja OECD-a i članica Evropske Unije;
- 5) drugi oblik ulaganja utvrđen propisima Komisije, osim ulaganja iz člana 39 ovoga zakona;
- 6) nepokretnosti na teritoriji Crne Gore.

Penzioni fond može steći najviše 10% emisije određene hartije od vrijednosti.

Penzioni fond može najviše 10% svojih sredstava uložiti u hartije od vrijednosti izdate od strane jednog emitenta.

Izuzetno od st. 2 i 3 ovog člana, sredstva penzionog fonda mogu se ulagati u imovinu iz stava 1 tačka 1 i tačka 2 alineja 1 ovog člana bez ograničenja.

Zabranjena ulaganja imovine penzionog fonda

Član 39

Imovina penzionog fonda ne može biti uložena u:

- 1) akcije, obveznice i ostale hartije od vrijednosti kojima se ne trguje na berzi ili na organizovanim tržištima, osim udjela u otvorenim investicionim fondovima;
- 2) imovinu koja je po zakonu neotuđiva;
- 3) materijalnu imovinu kojom se ne trguje na organizovanim tržištima i čija se vrijednost ne može sa sigurnošću utvrditi (antikvitete, umjetnička djela i motorna vozila);
- 4) akcije, obveznice i ostale hartije od vrijednosti izdate od:
  - akcionara društva za upravljanje;
  - kastodija penzionog fonda;
  - lica koje je povezano lice sa licima iz alineje 1 i 2 ove tačke;
  - društva za upravljanje;
  - brokersko-dilerskog društva, odnosno ovlašćene banke koja za društvo za upravljanje obavlja poslove posredovanja u trgovanju hartijama od vrijednosti;
- 5) drugu imovinu koju odredi Komisija.

Zabranjeni pravni poslovi društva za upravljanje

Član 40

Društvu za upravljanje zabranjeno je da za račun penzionog fonda:

1) prodaje imovinu penzionog fonda:

- članovima organa i akcionarima ili vlasnicima udjela društva za upravljanje;
- kastodiju koji drži imovinu penzionog fonda;
- drugom licu koje je povezano lice sa navedenim pravnim ili fizičkim licima;

2) kupuje imovinu od pravnog ili fizičkog lica navedenog u tački 1 ovog stava;

3) daje kredite ili garancije pravnom ili fizičkom licu navedenom u tački 1 ovog stava;

4) stiče, prenosi i prodaje imovinu posredstvom povezanih lica.

Društvo za upravljanje ne smije zalagati ili na drugi način opteretiti imovinu penzionog fonda.

IV. KASTODI

Član 41

Društvo za upravljanje mora sa privrednim društvom koje ispunjava uslove za obavljanje kastodi poslova (u daljem tekstu: kastodi) koje utvrdi Komisija zaključiti ugovor kojim ovlašćuje tog kastodija za obavljanje poslova u vezi sa nadzorom nad upravljanjem imovinom penzionog fonda.

Kastodi ne može da posjeduje akcije društva za upravljanje sa kojim je zaključio ugovor.

Penzioni fond ne može sticati hartije od vrijednosti kastodija.

Društvo za upravljanje može ugovorom iz stava 1 ovog člana ovlastiti kastodija i za obavljanje pojedinih drugih tehničkih i administrativnih poslova u vezi sa upravljanjem penzionim fondom.

Ugovor zaključen između društva za upravljanje i kastodija, kao i izmjene i dopune tog ugovora, stupa na snagu dobijanjem saglasnosti Komisije.

Društvo za upravljanje mora svaki akt i nalog za prenos sredstava sa računa penzionog fonda dostaviti kastodiju istovremeno sa dostavljanjem banci.

Kastodi je dužan da obavijesti Komisiju o datom nalogu društva za upravljanje za koji smatra da nije u skladu sa zakonom, pravilima Komisije i Pravilima o upravljanju penzionim fondom.

Komisija donosi pravila koja se odnose na obavljanje kastodi poslova u vezi sa imovinom penzionog fonda.

Ugovor sa kastodijem

Član 42

Ugovorom iz člana 41 ovog zakona uređuju se prava i obaveze kastodija i društva za upravljanje.

Bližu sadržinu ugovora utvrđuje Komisija svojim pravilima.

Raskid ugovora

Član 43

Društvo za upravljanje i kastodi mogu sporazumno ili jednostrano raskinuti ugovor iz člana 41 ovog zakona.

Strana koja zahtijeva jednostrani raskid ugovora dužna je pisano obavijestiti drugu stranu i Komisiju o svojoj namjeri da raskine ugovor.

Raskid ugovora proizvodi dejstvo od dana kada Komisija da saglasnost društvu za upravljanje na zaključeni ugovor sa drugim kastodijem.

Uz zahtjev za davanje saglasnosti na zaključeni ugovor sa drugim kastodijem društvo za upravljanje dostavlja Komisiji sporazum o raskidu ili obavještenje o raskidu ugovora sa kastodijem.

U slučaju raskida ugovora, raniji kastodi će svu dokumentaciju koja se odnosi na poslovanje penzionog fonda predati novom kastodiju, u roku od 15 dana od dana kada Komisija da saglasnost društvu za upravljanje na zaključeni ugovor sa drugim kastodijem.

Raskid ugovora po sili zakona

Član 44

U slučaju pokretanja postupka stečaja ili likvidacije nad kastodijem ugovor se raskida po sili zakona.

Društvo za upravljanje je obavezno da izabere novog kastodija i da podnese zahtjev za dobijanje saglasnosti od Komisije za zaključenje ugovora sa novim kastodijem, u roku od 15 dana od dana pokretanja stečajnog postupka.

Ukoliko društvo za upravljanje ne pokrene postupak za dobijanje saglasnosti u roku iz stava 2 ovog člana, Komisija će suspendovati dozvolu za rad društvu za upravljanje do zaključenja ugovora sa novim kastodijem.

Raskid ugovora po nalogu Komisije

Član 45

Komisija može naložiti društvu za upravljanje da promijeni kastodija, ako:

- 1) utvrdi da je finansijska ili organizaciona struktura kastodija bitno oslabljena tako da postoji opasnost po sigurnost imovine penzionog fonda;
- 2) smatra da postojeći kastodi ne ispunjava uslove za obavljanje poslova u skladu sa ovim zakonom.

Vođenje imovine penzionog fonda

Član 46

Kastodi može obavljati poslove za više penzionih fondova i više društava za upravljanje.

Imovina penzionog fonda ne ulazi u likvidacionu, odnosno stečajnu masu kastodija, niti može biti predmet izvršenja za obaveze kastodija.

Standardi postupanja

Član 47

Kastodi je dužan da u poslovima koje u skladu sa ovim zakonom obavlja za društvo za upravljanje postupa sa pažnjom dobrog privrednika.

Kastodi i društvo za upravljanje u obavljanju poslova iz svog djelokruga djeluju samostalno i postupaju na način koji obezbjeđuje sigurnost i maksimalnu korist članova penzionog fonda.

Odgovornost kastodija

Član 48

Kastodi odgovara društvu za upravljanje i članovima penzionog fonda za štetu koja je prouzrokovana neispunjenjem ili neurednim ispunjenjem obaveza iz ugovora, u skladu sa ovim zakonom.

Ugovorom se ne može ograničiti niti isključiti odgovornost kastodija.

Društvo za upravljanje je ovlašćeno da, u svoje ime i za svoj račun, kao i u ime i za račun članova penzionog fonda, podnese tužbu protiv kastodija za naknadu štete.

Ako društvo za upravljanje u skladu sa stavom 3 ovog člana, u roku od 30 dana od dana prijema pisanog zahtjeva člana penzionog fonda, ne podnese tužbu protiv kastodija, tužbu za naknadu štete mogu podnijeti sami članovi penzionog fonda.

V. IZVJEŠTAVANJE I JAVNA PROMOCIJA

Član 49

Društvo za upravljanje sastavlja periodične i godišnji izvještaj o poslovanju, kao i mjesečni izvještaj o držanju novčanih sredstava penzionog fonda i dostavlja ih Komisiji i javno objavljuje izvode iz tih izvještaja.

Uz godišnji izvještaj o poslovanju penzionog fonda društvo za upravljanje dostavlja Komisiji finansijske izvještaje i izvještaj nezavisnog revizora sačinjene u skladu sa zakonom kojim se uređuje računovodstvo i revizija.

Sadržinu izvještaja iz stava 1 ovog člana i rokove za njihovo dostavljanje i objavljivanje utvrđuje Komisija.

Zabranjene informacije

Član 50

U javnoj promociji ne smiju se objavljivati:

- 1) nepotpune i netačne informacije o društvu za upravljanje i penzionom fondu, hartijama od vrijednosti koje se nude za kupovinu i prodaju i uslovima prodaje i kupovine;
- 2) procjene i garancije povećanja vrijednosti penzionog fonda i prinosa od ulaganja ili povećanja vrijednosti sredstava na ličnom računu člana penzionog fonda;
- 3) javne garancije na dobit po osnovu ulaganja penzionog fonda ili informacije na osnovu poređenja sa drugim penzionim fondom;
- 4) podaci o nedostacima u radu drugih društava za upravljanje ili penzionih fondova.

Lice koje postupi suprotno stavu 1 ovog člana dužno je da trećim licima nadoknadi štetu nastalu takvim postupanjem.

Informativni prospekt

Član 51

Društvo za upravljanje je obavezno da javno objavi informativni prospekt za svaki penzioni fond kojim to društvo upravlja.

Informativni prospekt je izjava društva za upravljanje penzionim fondom koja sadrži cjelovitu, tačnu i objektivnu informaciju o penzionom fondu i društvu koje upravlja tim fondom, a na osnovu koje potencijalni član fonda može donijeti odluku o članstvu u penzionom fondu.

Društvo za upravljanje ne smije objaviti informativni prospekt dok on ne bude odobren od strane Komisije.

Društvo za upravljanje je obavezno da:

- 1) javno objavi informativni prospekt penzionog fonda najmanje jednom godišnje;
- 2) omogućiti uvid u prospekt svakom licu koje zatraži članstvo u penzionom fondu kojim to društvo upravlja, prije sticanja članstva u tom fondu;
- 3) dostavi informativni prospekt svakom članu penzionog fonda na njegov zahtjev.

Sadržinu, bliže uslove, način i datume objavljivanja informativnog prospekta penzionog fonda utvrđuje Komisija, svojim aktima.

Informisanje o iznosu sredstava na ličnom računu

Član 52

Društvo za upravljanje će jednom godišnje, bez naknade, pisano obavijestiti člana fonda o iznosu imovine na njegovom ličnom računu, datumima uplata i iznosima uplata člana penzionog fonda u odgovarajućem periodu.

Na zahtjev člana penzionog fonda, društvo za upravljanje će dostaviti članu informaciju o iznosu imovine na njegovom ličnom računu.

Za dostavljanje informacija u slučajevima iz stava 2 ovog člana, društvo za upravljanje može naplatiti naknadu čiji iznos ne može biti veći od troškova izrade i dostavljanja takvog obavještenja.

Posebne odredbe

Član 53

Objavljivanje informacija o društvu za upravljanje i penzionom fondu, koje se obavezno dostavljaju Komisiji, ne smatra se javnom promocijom.

Čuvanje poslovne tajne

Član 54

Sva lica koja obavljaju funkciju ili su zaposlena u društvu za upravljanje, penzionom fondu, Centralnoj depozitarnoj agenciji, kustodiju, brokeru ili dileru, moraju da čuvaju, kao poslovnu tajnu, sve informacije o namjerama i aktivnostima društva za upravljanje ili penzionog fonda, osim onih koje su javne po ovom zakonu.

VI. NADZOR

Ovlašćenja Komisije

Član 55

Komisija vrši nadzor nad društvom za upravljanje i penzionim fondom davanjem saglasnosti na njihove akte i kontrolom njihovog poslovanja, u skladu sa ovim zakonom.

Komisija može da vrši i kontrolu kastodija u okviru poslova koje obavlja u skladu sa ovim zakonom.

Komisija može, bez ograničenja, da pregleda akte, poslovne knjige, spise i drugu dokumentaciju društva za upravljanje koji se odnose na poslovanje tog društva i penzionog fonda.

Član 56

U vršenju nadzora Komisija može da zahtijeva:

- 1) izvještaje i informacije o poslovanju društva za upravljanje, odnosno penzionog fonda;
- 2) izvještaje i dodatne informacije o obavljenoj reviziji društva za upravljanje, odnosno penzionog fonda;
- 3) vanrednu reviziju poslovanja društva za upravljanje, odnosno penzionog fonda;
- 4) izmjenu ili dopunu ugovora sa kastodijem;
- 5) druge podatke i informacije koje utvrdi svojim aktom.

Način i rokove izvještavanja iz stava 1 ovog člana utvrđuje Komisija svojim aktom.

Davanje saglasnosti

Član 57

Komisija daje saglasnost na:

- 1) akt o osnivanju i statut društva za upravljanje i njihove izmjene i dopune;
- 2) pravila o upravljanju penzionim fondom i njegove izmjene i dopune;
- 3) predlog ugovora o članstvu u penzionom fondu;
- 4) predlog informativnog prospekta;
- 5) druge akte utvrđene ovim zakonom.

Otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti

Član 58

Ako Komisija, u vršenju nadzora, utvrdi nezakonitosti ili nepravilnosti u poslovanju društva za upravljanje i penzionih fondova, rješenjem će naložiti da se utvrđene nezakonitosti, odnosno nepravilnosti otklone u određenom roku.

Društvo za upravljanje je dužno da, u ostavljenom roku, otkloni utvrđene nezakonitosti, odnosno nepravilnosti i da o tome pisano obavijesti Komisiju.

Mjere

Član 59

Ako društvo za upravljanje ne otkloni utvrđene nezakonitosti, odnosno nepravilnosti u ostavljenom roku i o tome ne obavijesti Komisiju uz podnošenje odgovarajućih dokaza, Komisija može preduzeti sljedeće mjere:

- 1) izreći javnu opomenu;
- 2) dati nalog za razrješenje članova odbora direktora ili izvršnog direktora društva za upravljanje;
- 3) pisano upozoriti, privremeno suspendovati ili oduzeti dozvolu investicionom menadžeru;
- 4) privremeno zabraniti raspolaganje imovinom društva za upravljanje ili penzionog fonda;
- 5) suspendovati ili oduzeti dozvolu za rad društvu za upravljanje;
- 6) oduzeti dozvolu za organizovanje penzionog fonda;
- 7) druge mjere neophodne za otklanjanje nezakonitosti i nepravilnosti u poslovanju društva za upravljanje i penzionog fonda.

Komisija može izreći jednu ili više mjera iz stava 1 ovog člana, zavisno od prirode i težine utvrđenih nepravilnosti.

Bliže uslove, način i postupak vršenja nadzora utvrđuje Komisija.

Oduzimanje dozvole za rad društvu za upravljanje

Član 60

Komisija može oduzeti dozvolu za rad društvu za upravljanje, ako:

- 1) je dozvola za rad pribavljena navođenjem neistinitih podataka;
- 2) vrši ulaganja sredstava penzionog fonda ili na drugi način postupa suprotno ovom zakonu i Pravilima o upravljanju;
- 3) Komisiji u postupku nadzora ne podnese potrebnu dokumentaciju ili na drugi način ometa vršenje nadzora nad njegovim poslovanjem;
- 4) društvo za upravljanje donese odluku o likvidaciji;
- 5) u propisanom roku ne dostigne propisani nivo kapitala;
- 6) prestane da ispunjava uslove propisane za dobijanje dozvole za rad;
- 7) u drugim slučajevima kada ocijeni da nezakonitim upravljanjem penzionim fondom društvo za upravljanje ugrožava interese vlasnika penzionog fonda.

Dejstvo oduzimanja dozvole za rad

Član 61

Rješenjem kojim se oduzima dozvola za rad društvu za upravljanje Komisija nalaže:

- 1) nosiocu platnog prometa da obustavi izvršenje naloga ovlašćenih lica društva za upravljanje za prenos novčanih sredstava sa računa penzionog fonda kojim upravlja društvo za upravljanje, kao i sa računa društva za upravljanje;
- 2) Centralnoj depozitarnoj agenciji da obustavi izvršenje naloga ovlašćenih lica društva za upravljanje za prenos hartija od vrijednosti iz portfelja penzionog fonda kojim upravlja društvo za upravljanje i sa računa društva za upravljanje na druga lica.

Rješenje iz stava 1 ovog člana je konačno i protiv njega se može pokrenuti upravni spor kod nadležnog suda.

Javni poziv

Član 62

Komisija je obavezna da, u roku od tri dana od dana donošenja rješenja, objavi javni poziv svim društvima za upravljanje sa sjedištem u Crnoj Gori da podnesu ponudu za upravljanje penzionim fondom kome je oduzeta dozvola za rad.

Javni poziv iz stava 1 ovog člana može trajati najduže 15 dana.

Komisija će, u roku od sedam dana od dana isteka roka iz stava 2 ovog člana, izabranom društvu za upravljanje izdati dozvolu za rad.

Danom izdavanja dozvole za rad izabranom društvu za upravljanje imovina sa ličnog računa člana prenosi se na račun novog penzionog fonda člana, a Komisija gasi fond i briše ga iz registra.

Prava člana u slučaju oduzimanja dozvole za rad društvu za upravljanje

Član 63

Član penzionog fonda ima pravo da, u roku od godine dana od dana izdavanja dozvole za rad izabranom društvu za upravljanje, pristupi drugom penzionom fondu, bez plaćanja naknade za istupanje iz penzionog fonda.

Ako na javni poziv iz člana 62 stav 1 ovog zakona nijedno društvo za upravljanje ne podnese ponudu za upravljanje penzionim fondom, Komisija posebnim uputstvom obavještava članove penzionog fonda o potrebi izbora drugog penzionog fonda i određuje rok u kome se pristupa novom penzionom fondu.

Članove penzionog fonda koji u određenom roku ne izvrše izbor, Komisija raspoređuje u drugi fond.

Raspored članova penzionim fondovima prema stavu 2 ovog člana obavlja se na način da se svakom penzionom fondu dodijeli srazmjeran broj članova, prema broju članova penzionog fonda.

Ukoliko se članovi ne mogu rasporediti u neki drugi penzioni fond sa sjedištem u Crnoj Gori, Komisija će pokrenuti postupak likvidacije penzionog fonda u skladu sa zakonom kojim se uređuje insolventnost privrednih društava.

Dostava rješenja

Član 64

Rješenje o oduzimanju dozvole za rad društvu za upravljanje Komisija dostavlja: nadležnom sudu, društvu za upravljanje, Centralnoj depozitarnoj agenciji i kustodiju.

Rješenje iz stava 1 ovog člana objavljuje se u "Službenom listu Crne Gore".

VII. KAZNENE ODREDBE

Član 65

Novčanom kaznom od 550 eura do 20.000 eura kazniće se za prekršaj pravno lice, ako:

- 1) započne obavljanje djelatnosti upravljanja penzionim fondom prije nego što od Komisije dobije dozvolu za rad (član 18 stav 1);
- 2) sredstva, obaveze, potraživanja, prihode i rashode i druga prava društva za upravljanje ne vodi odvojeno od sredstava, obaveza, potraživanja, prihoda i rashoda i drugih prava penzionog fonda (član 20 stav 2);
- 3) postupa suprotno članu 22 stav 4 ovog zakona;
- 4) postupa suprotno članu 24 ovog zakona;
- 5) ulaže imovinu penzionog fonda suprotno članu 39 ovog zakona;
- 6) postupa suprotno članu 40 ovog zakona;
- 7) ne izabere novog kustodija i ne podnese zahtjev za dobijanje saglasnosti od Komisije za zaključenje ugovora sa novim kustodijem u roku od 15 dana od dana pokretanja stečajnog postupka (član 44 stav 2);
- 8) postupa suprotno članu 49 ovog zakona;
- 9) javnu promociju vrši na način suprotan članu 50 ovog zakona;
- 10) ne objavi informativni prospekt za svaki penzioni fond kojim upravlja (član 51 stav 2);
- 11) objavi informativni prospekt prije nego je odobren od strane Komisije (član 51 stav 3);
- 12) postupa suprotno članu 51 stav 4 ovog zakona;
- 13) bar jednom godišnje pisano ne obavijestiti člana fonda o iznosu imovine na njegovom ličnom računu, datumima uplata i iznosima uplaćenih doprinosa člana u odgovarajućem periodu (član 52 stav 1);
- 14) na zahtjev člana penzionog fonda ne dostavi članu informaciju o iznosu imovine na njegovom ličnom računu (član 52 stav 2).

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Član 66

Novčanom kaznom od 2.750 eura do 20.000 eura kazniće se pravno lice - kustodi, ako:

- 1) ne obavijesti Komisiju o datom nalogu društva za upravljanje za koji smatra da nije u skladu sa zakonom, pravilima Komisije i Pravilima o upravljanju penzionim fondom (član 41 stav 7);
- 2) postupi suprotno članu 43 stav 5 ovog zakona.

Za prekršaj iz stava 1 ovog člana kazniće se i odgovorno lice u pravnom licu novčanom kaznom od 30 eura do 2.000 eura.

Član 67

Lica koja su pravosnažno osuđena za prekršaj iz čl. 65 i 66 ovog zakona ne mogu biti odgovorna lica društva za upravljanje penzionim fondovima do isteka roka od godinu dana od dana pravosnažnosti odluke.

VIII. PRELAZNA I ZAVRŠNA ODREDBA

Član 68

Propisi za izvršavanje ovog zakona donijeće se u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 69

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom listu Crne Gore", a primjenjivaće se nakon donošenja propisa iz člana 68 ovog zakona.

NAPOMENA IZDAVAČA

Danom stupanja na snagu Zakona o izmjenama Zakona i drugih propisa zbog ustavne promjene u nazivu države ("Službeni list Crne Gore", br. 73/10), u zakonima i drugim propisima koji su doneseni prije Ustava Crne Gore:

- naziv: "Republika Crna Gora" zamjenjuje se nazivom: "Crna Gora";
- u nazivu državnih i drugih organa i u nazivu pojedinih akata riječ "Republika" briše se;
- naziv: "republički organ uprave" zamjenjuje se nazivom: "organ državne uprave";
- riječ "republički" zamjenjuje se riječju "državni" ili se briše.